

Forskellige typer ambulant opfølgning -med udgangspunkt i erfaringer fra reumatologien

Sygeplejerske, Ph.d., lektor Jette Primdahl

Kong Christian X's Gigthospital, Sygehus Sønderjylland og
Institut for Regional Sundhedsforskning, Syddansk
Universitet

jprimdahl@gigtforeningen.dk

De næste 30 minutter...

- Baggrunden for vores afprøvning af sygeplejeambulatorier og patientdrevet amb.
- Betydningen af de nye former for ambulatant opfølgning?
 - Patienternes perspektiv?
 - Klinisk - ”effekt” og på hvad?
- Refleksion over forskelle og ligheder med jeres speciale

Udviklingen...

- Traditionelt er ptt. med leddegigt fulgt ved reumatologer

(Coombe et al 2007, Smolen et al 2010)

- I England 15-20 år med sygeplejeamb.
- I DK – ca. 3 steder i 2007 – i 2015 på næsten alle reum. amb.
- Samme udvikling inden for mange andre specialer
- Forskel på selvstændighedsgrad, opgaver, hvilke patienter og hvornår i forløbet sygeplejersker er involveret
- Årsager - opgaveglidning – eller patienternes behov?

Baggrund for AMBRA-studiet (2008-2011)

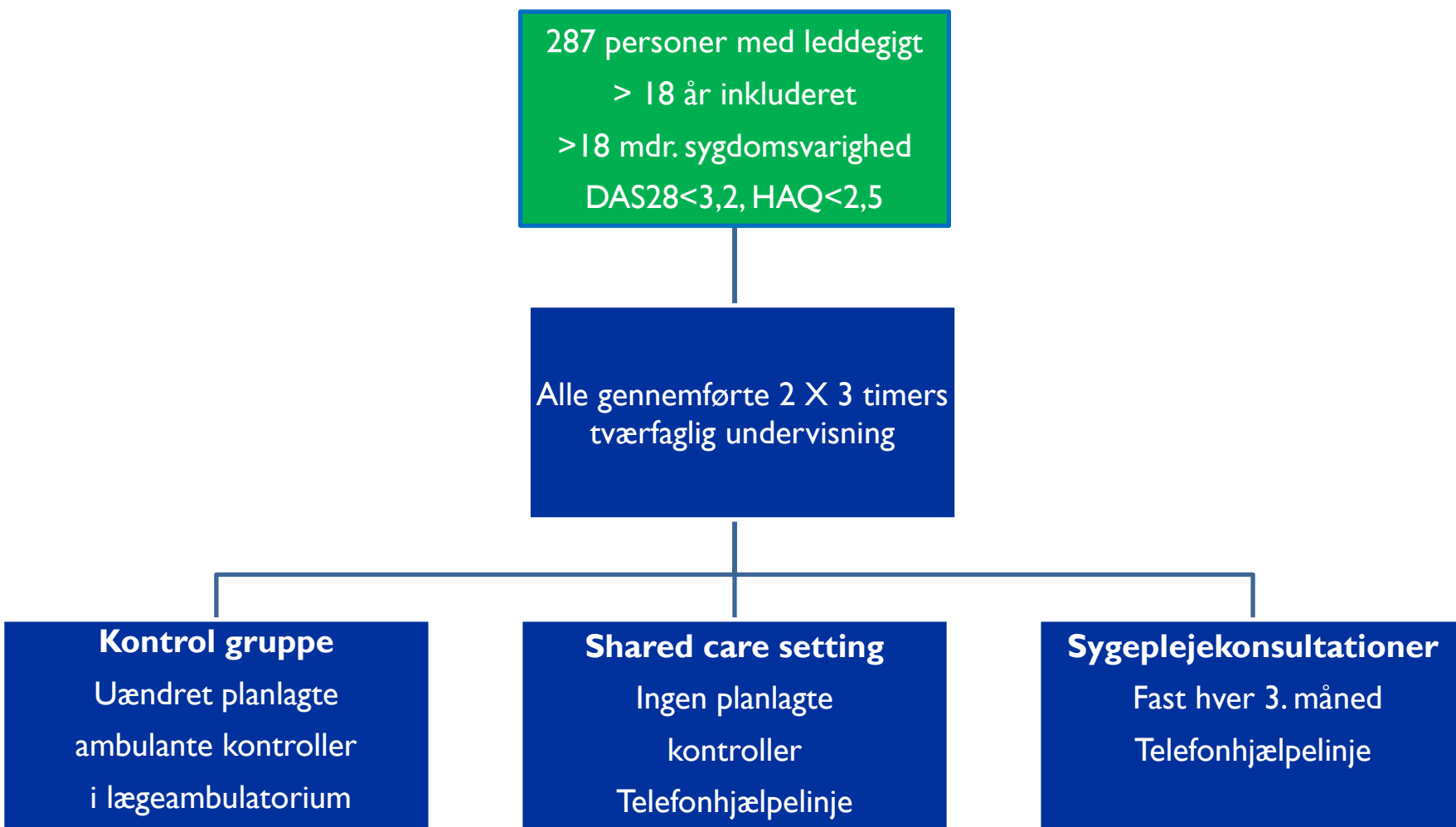
Der bliver flere med leddegigt og færre læger og speciallæger
(Sundhedsstyrelsen 2008)

Ved 45 % af kontrollerne ikke dokumenteret tiltag (KCG audit 2006)

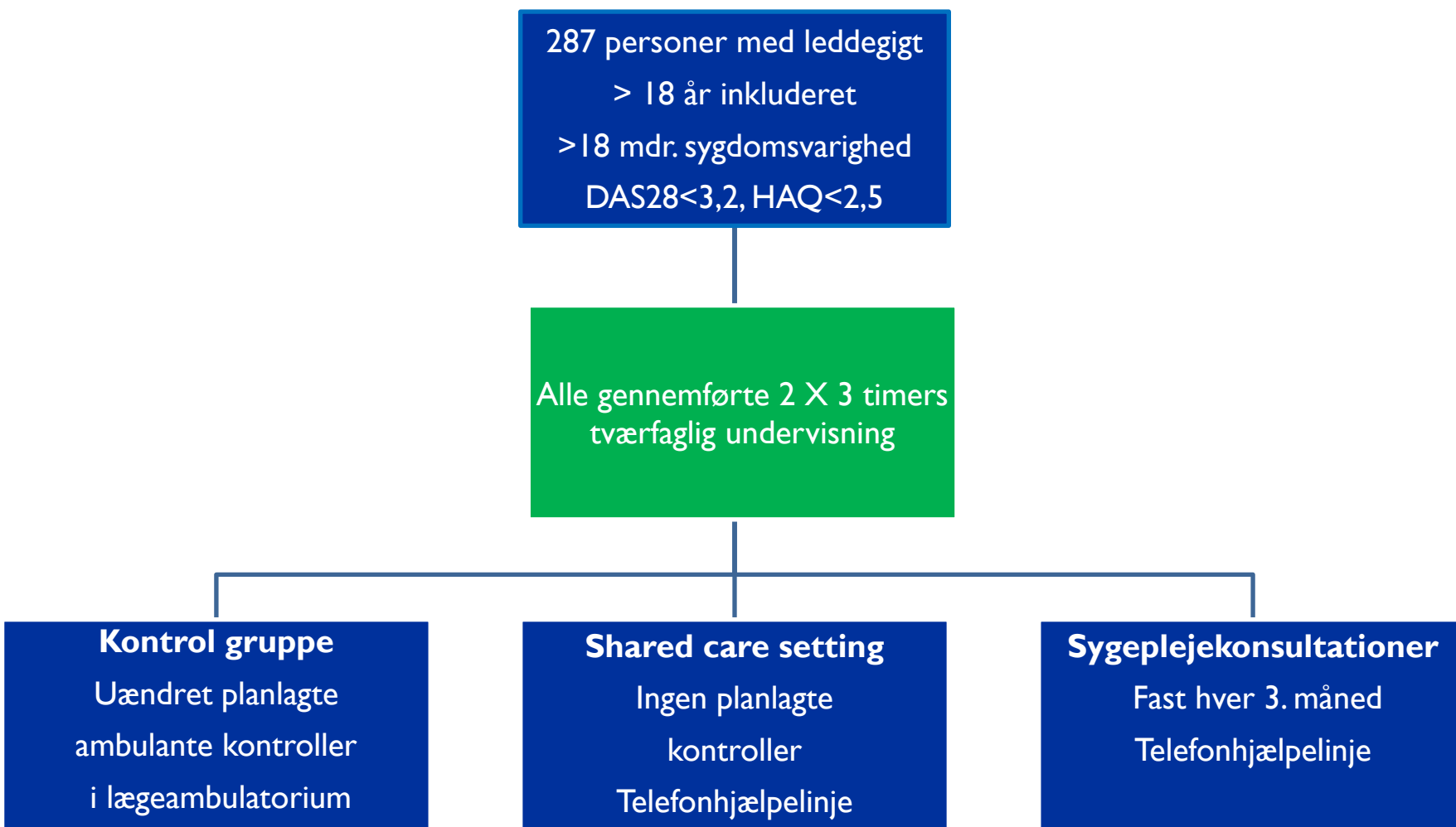
Gode erfaringer fra England og Holland med patientstyret amb.
og sygeplejeamb.

(Hewlett et al BMJ 2005, Hill et al 1994, Symmons et al 2006, Tjihuis et al 2002)

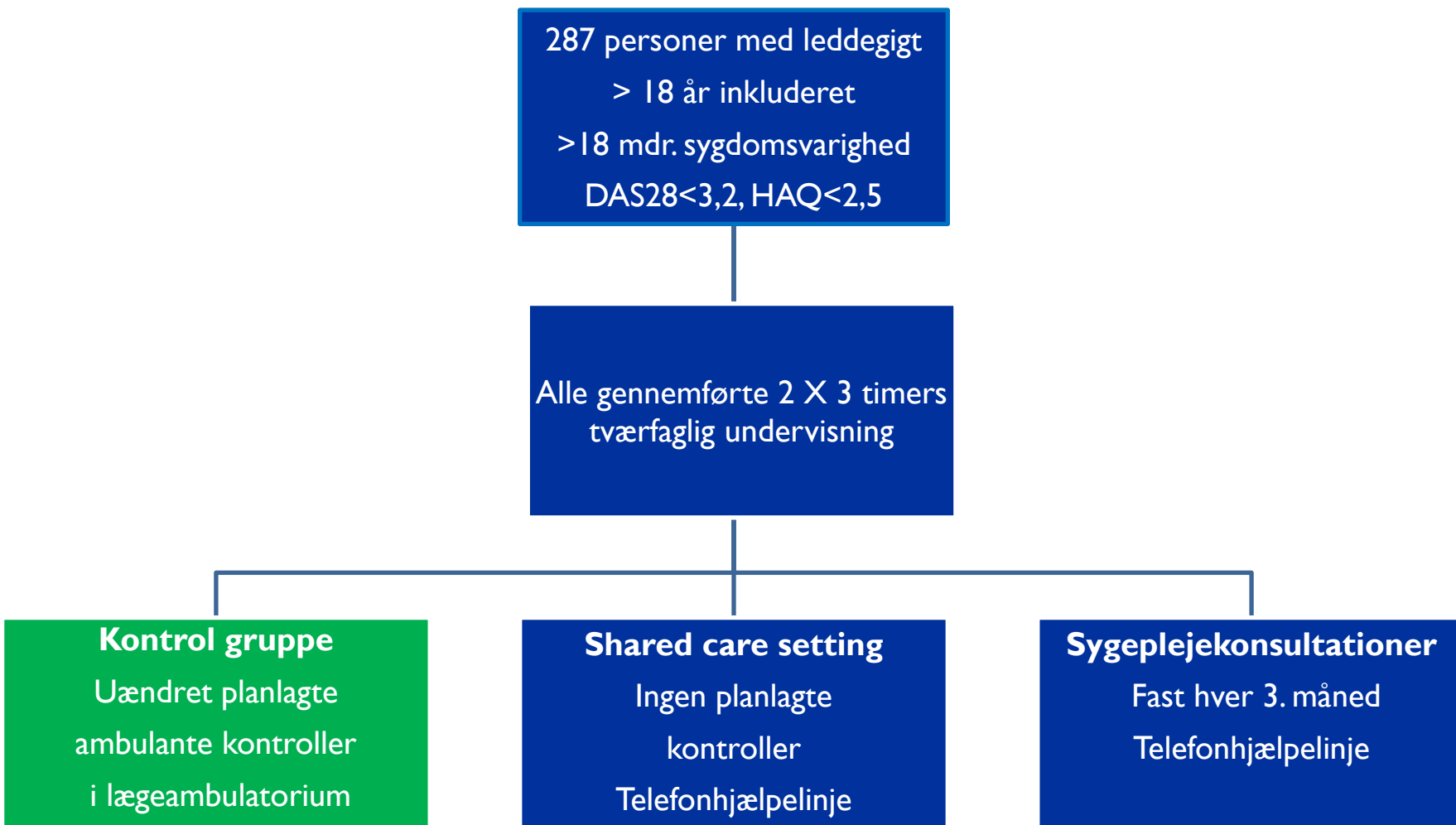
AMBRA-projektet (Vejle og Gråsten)

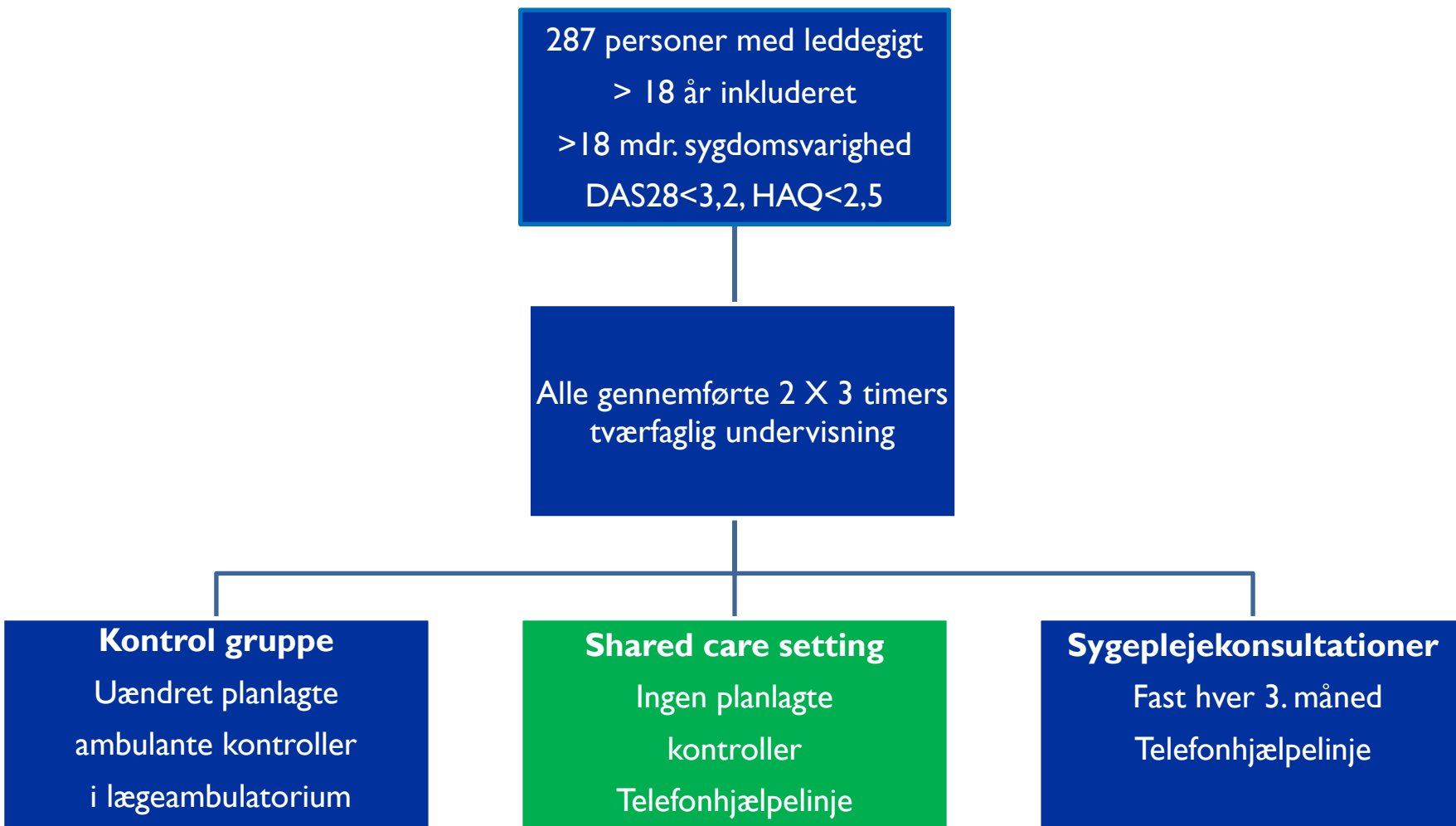
AMBRA-projektet (Vejle og Gråsten)

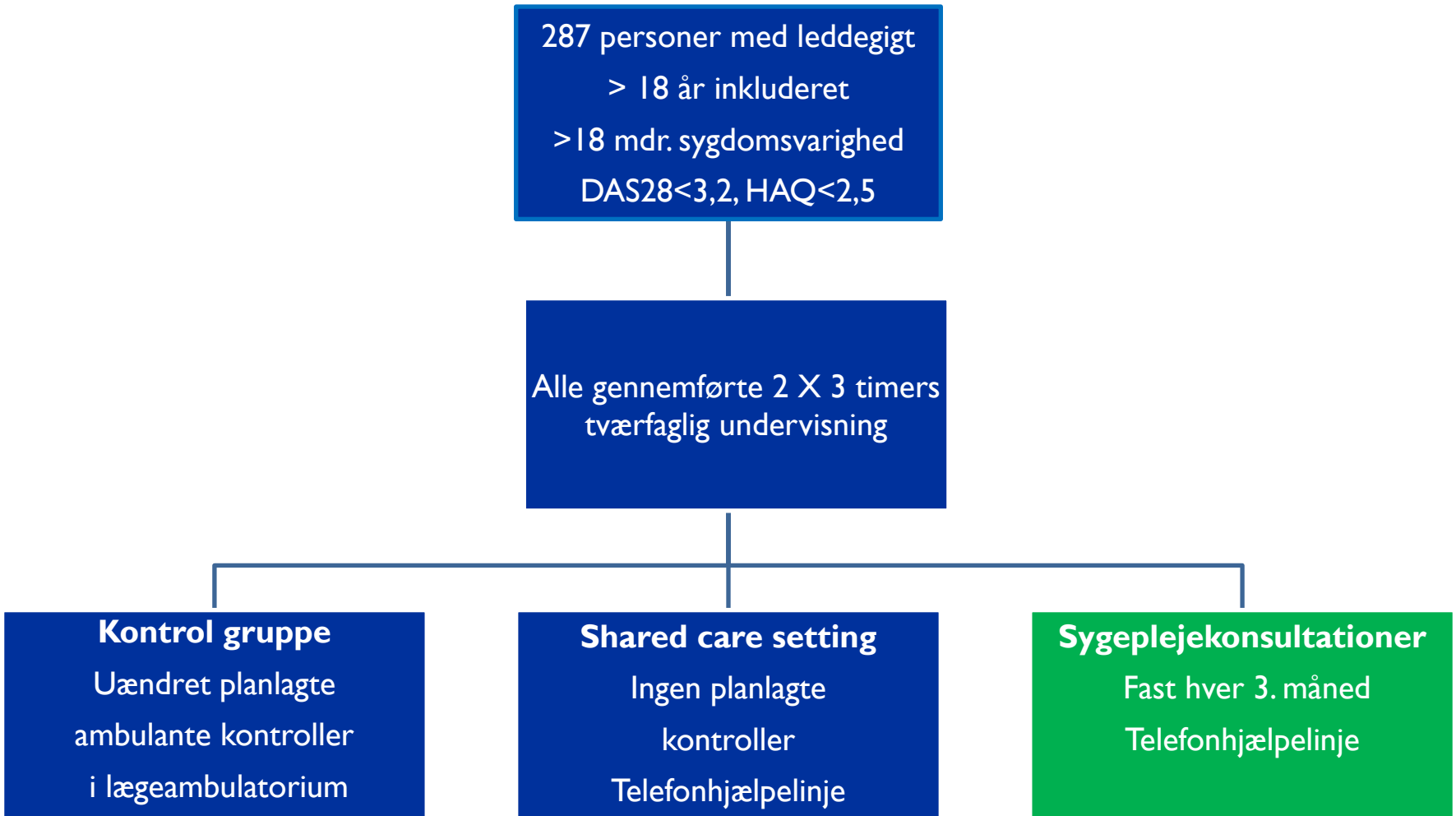
AMBRA-projektet (Vejle og Gråsten)

AMBRA-projektet (Vejle og Gråsten)

AMBRA-projektet (Vejle og Gråsten)

Indholdet i en sygeplejekonsultation?

- Problemer siden sidst og aktuelle problemstillinger?
 - Pt's vurdering af sygdomsaktivitet, træthed, smerter, søvn, hvile, familie, samliv, arbejde, smerter, kost, rygning, alkohol, motion m.v.
- Vurd. af sygdomsaktivitet: Ledundersøgelse og pt's oplevelse
- Paraklinik –blodprøver og evt. urinprøve
- Måling af værdier (BT, puls, tp., vægt) – og funktionsniveau
- Observation og vurdering – evt. infektionstegn, andre sympt.
- Information/ uddannelse
- Medicinstatus, ændringer, problemer? Udlevering af medicin?
- Bestilling af prøver?
- Plan aftales
- Tid til næste konsultation

Leddegigt patienters erfaringer fra tre forskellige typer ambulatorier – resultater fra fokusgruppeinterviews

Organisering af amb. opfølgning stor betydning for patienterne...

➤ **Fælles vigtige temaer:**

- Kontinuitet og relationen
- At andre hjælper med ”kontrollen af sygdommen”
- At tage kontakt - men der er mange barrierer på spil.

Lægeambulatoriet

- **Føler sig i ”sikre hænder”**
- **Lægerne fokuserer på facts**
- **Nogle føler sig mere som en ”sag” end som en person**
- **Nogle oplever kontinuitet, andre gør ikke**
- **Nogle oplever interesse og omsorg – andre gør ikke**
- **Autoritetstro – selekterer, hvad de vil tale med lægen om**
- **Mange barrierer mod at ringe ind**

Shared care

- Tillid til egen læge, men ikke i forhold til leddegigten
- Ønsker hjælp fra hospitalet ved opblussen i gigten
- Føler ikke at egen læge er interesseret i deres gigt
- Følte sig usikre lige i starten, men de sparer tid og det fungerer
- Nogle har etableret faste kontroller ved egen læge
- Føler stort ansvar for blodprøverne og at skulle sige til
- Barrierer mod at ringe ind til hospitalet

Sygeplejeambulatoriet

- Sætter pris på at de møder de samme
- Kender hinanden godt – tillid og tryghed
- Føler interesse og omsorg
- Tillid til sygeplejerskens viden og erfaring
- For hyppigt for mange at blive set hver 3. måned
- Lettere at ringe ind når de kender sygeplejersken
- Tidligere erfaringer afgørende for forventninger

Dem vil jeg køre langt for at møde....som helt enkelt opleves af mig som interesseret i ”hvordan går det med dine fødder?” ”Uh..den er ved at blive lidt stor den knyst!” osv. Nej, det er bare El Dorado at komme herved. Før i tiden var det sådan meget mere... noget sagligt i henseende til blodprøver og bum, bum, bum...Det har været en velsignelse med den sygeplejerske... for mig.

(mand, 68 år, sygeplejeamb.)

Vi er nok også nogen som er fra en tid, eller er nogen der tør spørge om mere når det er en sygeplejerske. Hun er mere....jeg ved ikke hvad jeg skal sige...jeg tror det skal være noget klogt, hvis vi skal spørge lægen, ikke?

(Kvinde 65 år, sygeplejegruppen)

(taler om omsorgen) ...Interesse for min person, og interesse for ...ja i detaljer og selv noget så ildelugtende som fødder vil man røre ved.

(mand , 68 år, sygeplejeamb.)

Ja, det betyder meget når man ringer, at man kan mærke at hun kender én. Hun ved med det samme hvem du er.

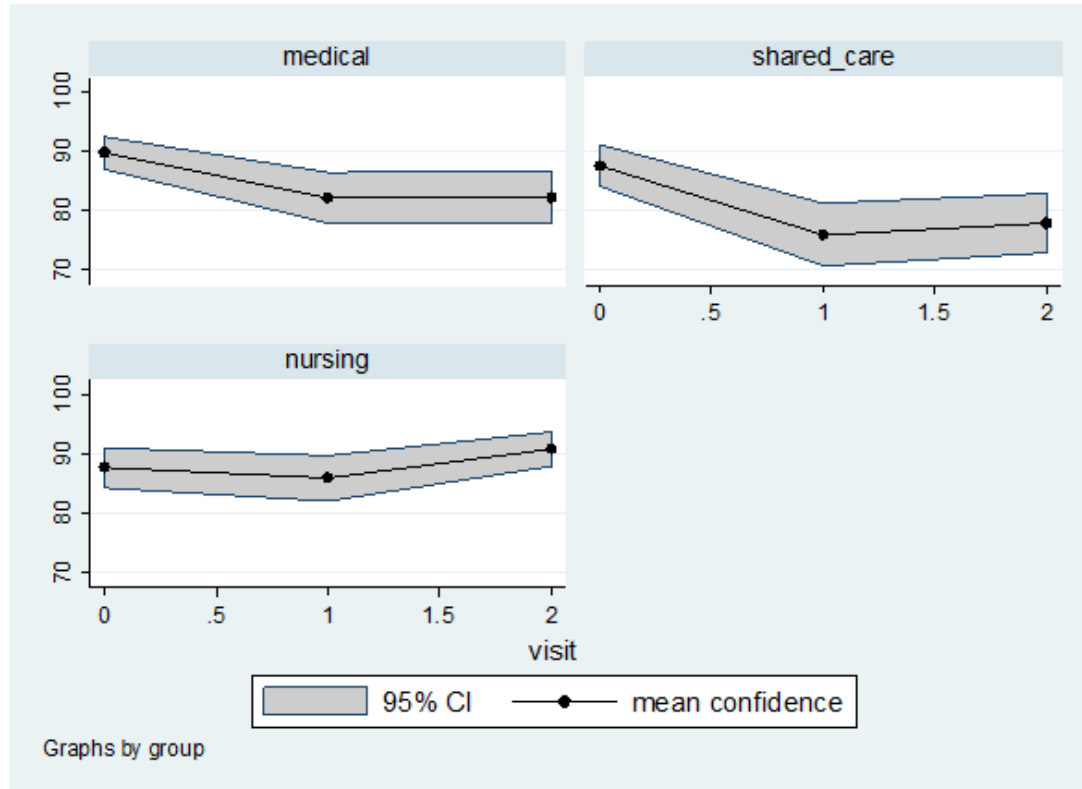
(kvinde, 68 år, sygeplejeamb.)

Ingen forskel mellem grupperne...

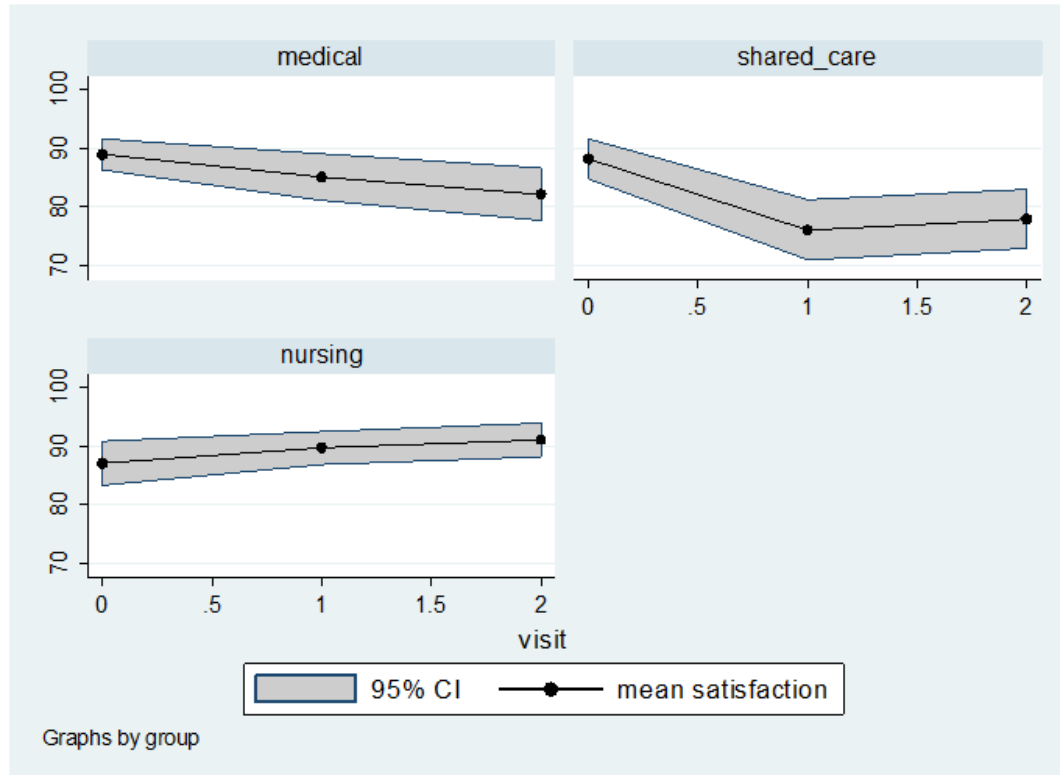
- Sygdomsaktivitet (DAS-28)
- Funktionsniveau (HAQ)
- Træthed (VAS 0-100)
- Smerter (VAS-0-100)
- Livskvalitet (EQ-5D og SF-12)

- Ingen forskel i utilsigtede hændelser

Tillid

Tilfredshed

Tillid og tilfredshed

”I hvor høj grad har du tillid til, at den ambulante model du følges i vil være i stand til at støtte dig, hvis du har problemer?”

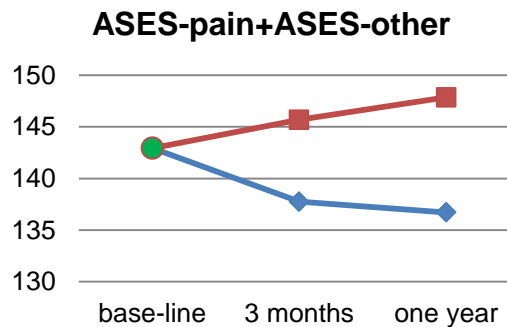
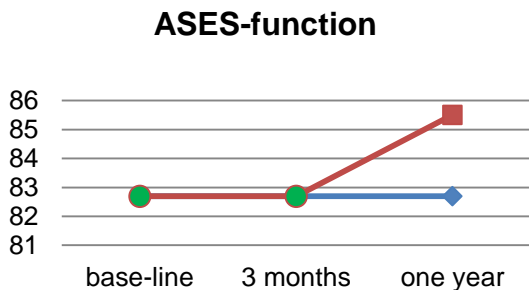
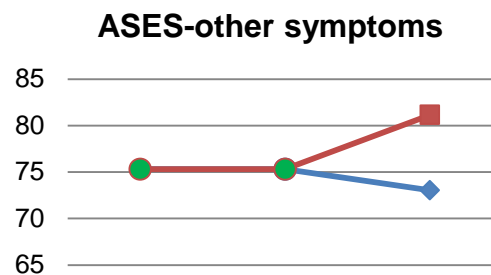
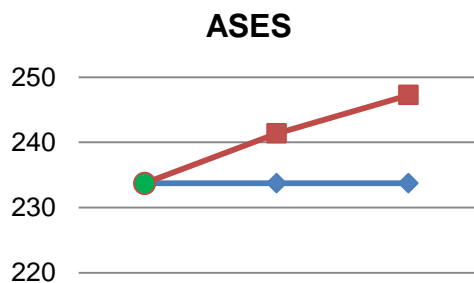
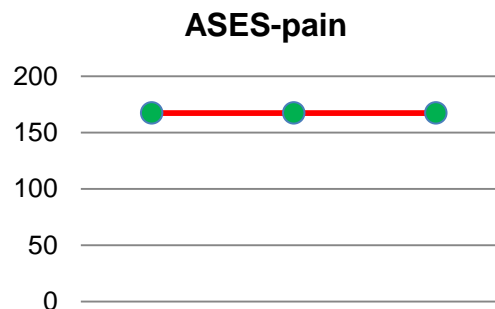
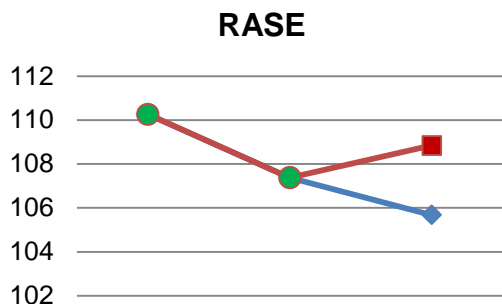
Ingen tillid
overhovedet

fuldstændig tillid

”Hvor tilfreds er du med den ambulante model du følges i for din leddegigt?”

ikke tilfreds
overhovedet

fuldstændig tilfreds

Sygeplejeamb.

Lægeamb. og shared care

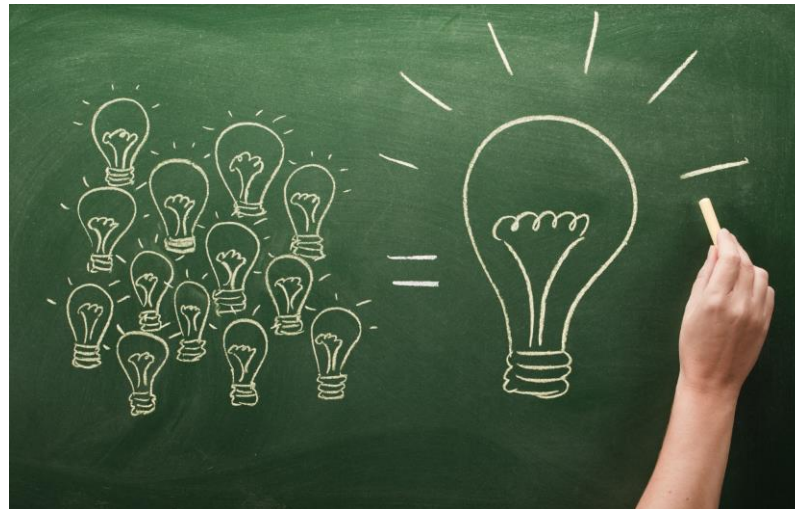
Alle tre grupper

Hovedkonklusioner:

- En bredere team-baseret tilgang, hvor sygeplejersker og patienter involveres i den ambulante kontrol går ikke ud over kontrollen med sygdomsaktiviteten (over 2 år)
- Sygeplejekonsultationer skaber mulighed for at øge deltagernes self-efficacy, tillid og tilfredshed med den ambulante opfølgning
- Ved planlægning af ambulante opfølgning skal der være fokus på kontinuitet, den interpersonelle relation og at skabe let adgang til hjælp fra kompetente professionelle.

Sygepleje og uro-gynækologiske ptt. ?

- Ligheder og forskelle til jeres patienter og opgaver?
- Hvilke opgaver har I nu og hvilke udviklingsmuligheder er der?
- Hvor kan I gøre en forskel for ptt.?
- Patienter der selv kan sige til ved behov?

Tak for opmærksomheden!

jprimdahl@gigtforeningen.dk

